

NYKARLEBYS PLAN FÖR ALLMÄNT, INTENSIFIERAT OCH SÄRSKILT STÖD INOM GRUNDUNDERVISNINGEN

1. ALLMÄNT STÖD - Ges i första hand när svårigheter upptäcks

VEM GÖR VAD?	ALLMÄNT STÖD
	Elev med lindriga svårigheter i skolarbetet
VÅRDNADSHAVAREN	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbetar med skolan kring elevens utveckling
KLASSLÄRAREN/ KLASSFÖRESTÅNDAREN/ ÄMNESLÄRAREN	<ul style="list-style-type: none"> • Differentierar undervisningen • Ger stödundervisning • Ger läxstöd • Diskuterar med hemmet om gemensamma stödåtgärder • Utvärderar stödåtgärderna
SPECIALLÄRAREN	<ul style="list-style-type: none"> • Läs- och skrivtest höst och vår • Handleder läraren kring stödåtgärder • Specialundervisning på deltid
ELEVVÅRDSTJÄNSTER	<ul style="list-style-type: none"> • Skolkurator, skolhälsovård m.m.

När läraren upptäcker att en elev har någon form av svårigheter i sitt skolarbete är det av största vikt att vårdnadshavaren kontaktas i ett tidigt skede. Genom att ta med vårdnadshavarna i processen för att stöda barnets utveckling redan från början lägger man grunden till ett fortsatt gott samarbete. Ett gott samarbete mellan hem och skola är avgörande för elevens framgångar. För tips om hur man tar svåra saker till tals med vårdnadshavare, se elevvårdens hemsidor på www.nykarleby.fi => barn&utbildning => elevvård => när oro väcks

Det allmänna stödet åt en elev ges i första hand av klass/ämnesläraren i samarbete med hemmet. Specialläraren handleder klass/ämnesläraren vid behov.

De viktigaste stödåtgärderna inom det allmänna stödet är differentiering, stödundervisning, läxstöd och samarbete med hemmet. Det planerade stödet kan dokumenteras i en plan för elevens lärande (EP).

Speciallärarens roll är att handleda läraren kring specialpedagogisk träning i klassrummet och metoder för differentiering i undervisningen. Specialläraren kan vid behov ge specialundervisning på deltid.

Ifall det allmänna stödet inte ger önskat resultat görs en pedagogisk bedömning enligt given modell. Den pedagogiska bedömningen utreder behovet av ytterligare stödåtgärder. Se även kapitel 2 om intensifierat stöd.

2. INTENSIFIERAT STÖD - Ges när svårigheterna kvarstår och det behövs ytterligare stödåtgärder utöver det allmänna stödet

VEM GÖR VAD?	INTENSIFIERAT STÖD (EP)
	Elev med tydliga svårigheter i skolarbetet. Behov av flera former av stöd samtidigt och regelbundet.
VÅRDNADSHAVAREN	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbetar med skolan kring elevens utveckling
KLASSLÄRAREN/ KLASSFÖRESTÅNDAREN/ ÄMNESLÄRAREN	<ul style="list-style-type: none"> • Diskuterar med vårdnadshavaren om behov av vidare stödåtgärder • Koordinerar en pedagogisk bedömning som underlag för beslut om intensifierat stöd • Gör upp EP-plan tillsammans med berörda lärare och specialläraren • Utvärderar EP-planen varje termin
SPECIALLÄRAREN	<ul style="list-style-type: none"> • Deltar i planering av EP-planen • Ger specialundervisning på deltid • Deltar i pedagogisk utredning ifall behov av ytterligare stöd finns • Gör specialpedagogisk utredning
SKOLANS ELEVVÅRDSGRUPP/ REKTORN	<ul style="list-style-type: none"> • Beslut om intensifierat stöd behandlas i gruppen och beslutet protokollförs • Deltar vid behov i uppgörande av EP-plan. Rektorn godkänner EP. • Planerar vid behov elevvårdstjänster • Följer upp och dokumenterar det intensifierade stödet samt resursbehovet
SKOLPSYKOLOGEN	<ul style="list-style-type: none"> • Utreder vid behov inlärningssvårigheter • Bidrar vid behov med sakkunskap • Skriver utlåtande om ev. behov av skolgångsbiträde och/eller andra särskilda undervisningsarrangemang
ELEVVÅRDSTJÄNSTER	<ul style="list-style-type: none"> • Skolkurator, Skolhälsovård mm.

När läraren märker att en elev behöver ytterligare stödåtgärder utöver det allmänna stödet görs en pedagogisk bedömning enligt given modell. Det är i första hand klassläraren/klassföreståndaren/ämnesläraren som ansvarar för den pedagogiska bedömningen. Bedömningen skall kompletteras med en specialpedagogisk utredning av elevens läs- och skrivförmåga.

Innan en elev övergår från allmänt till intensifierat stöd bör ärendet behandlas i skolans elevvårdsgrupp och beslutet protokollföras.

För de elever som får intensifierat stöd dokumenteras stödformerna i en plan för elevens lärande (EP-plan). Denna plan utvärderas regelbundet. Klassläraren/klassföreståndaren/ämnesläraren ansvarar för uppgörande av EP-plan, men planen bör göras i nära samarbete med de lärare som undervisar eleven. Specialläraren deltar med sin expertkunskap. Modell för EP-plan finns på elevvårdens egen server eller på elevvårdens hemsidor (www.nykarleby.fi => barn&utbildning => elevvård => viktiga blanketter).

Observera att en Plan för elevens lärande även kan göras av klass/ämneslärare som vill differentiera undervisningen för begåvade elever som behöver utmaningar i sin undervisning.

Elevvårdsgruppen kan fungera som bollplank när EP-planen planeras. Gruppen deltar också i uppföljningen av planen och rektorn godkänner planen.

Kontakten till hemmet är ytterst viktig. Vårdnadshavarna deltar inte i själva uppgörandet av en plan för elevens lärande i skolan, men de skall informeras om vilken typ av stödåtgärder som planeras. En tydlig arbetsfördelning mellan hem och skola, när det gäller de olika stödåtgärderna kring eleven, är viktig.

För tips om hur man tar upp svåra saker med föräldrar, se elevvårdens hemsidor på www.nykarleby.fi => barn&utbildning => elevvård => när oro väcks

För att det intensifierade stödet skall bli effektivt bör så många olika stödåtgärder som möjligt planeras. Stödundervisning av klass/ämnesläraren är en förutsättning. Ett nära samarbete med specialläraren kring specialundervisning på deltid, flexibel gruppindelning och kompanjonlärarskap är viktigt. Ett flitigt användande av olika pedagogiska och specialpedagogiska hjälpmedel uppmuntras. För de elever som redan får intensifierat stöd görs regelbunden uppföljning och revidering av EP-planen.

Som bilaga till EP-planen kan fogas *Checklista för koncentrations- och uppmärksamhetsvårigheter* (ett hjälpmedel för att strukturera stödåtgärder för elever med koncentrations- och uppmärksamhetsvårigheter) och/eller *Träning av sociala färdigheter* (ett hjälpmedel för planering av stödåtgärder vid beteendevårigheter). Modell för båda blanketterna finns på elevvårdens egen server eller på elevvårdens hemsidor (www.nykarleby.fi => barn&utbildning => elevvård => viktiga blanketter).

Skolpsykologen och/eller skolkuratoren konsulteras vid behov. Skolpsykologen utreder eventuella inlärningssvårigheter samt skriver vid behov utlåtande om skolgångsbiträde, särskilda undervisningsarrangemang m.m.

Ifall en elev inte klarar sin skolgång med hjälp av intensifierat stöd bör särskilt stöd med individuell läroplan övervägas. Se även kapitel 3 om särskilt stöd.

Exempel på stödåtgärder inom det intensifierade stödet:

3. SÄRSKILT STÖD - Innebär specialundervisningsbeslut med individuell läroplan.
Ges när intensifierat stöd har prövats.

VEM GÖR VAD?	SÄRSKILT STÖD (IP) Elev med stora svårigheter. Innebär beslut om förlängd läroplikt och/ eller särskilt stöd.
VÅRDNADSHAVAREN	<ul style="list-style-type: none"> • Väljer skolform (specialklass/närskola) • Deltar i uppgörandet av IP-plan
KLASSLÄRAREN/ KLASSFÖRESTÅNDAREN/ ÄMNESLÄRAREN	<ul style="list-style-type: none"> • Diskuterar med vårdnadshavaren om behov av vidare stödåtgärder • Koordinerar en pedagogisk utredning i samråd med berörda lärare och elevvårdsgruppen. Ligger som underlag för beslut om särskilt stöd. • Integrerar eleven i hemklassen enligt elevens individuella läroplan (IP)
SPECIALLÄRAREN	<ul style="list-style-type: none"> • Gör upp IP-plan i samråd med föräldrarna och klassläraren • Ger specialundervisning på deltid/heltid enligt elevens förutsättningar • Gör specialpedagogisk utredning • Utvärderar IP-planen minst 1 ggr/läsår
SKOLANS ELEVVÅRDSGRUPP/ REKTORN	<ul style="list-style-type: none"> • Hör eleven och vårdnadshavarna inför beslut om särskilt stöd • Planerar vid behov elevvårdstjänster • Följer upp och dokumenterar elevens utveckling och stödåtgärder • Granskar behovet av särskilt stöd inför årskurs 3 och 7
SKOLPSYKOLOGEN	<ul style="list-style-type: none"> • Gör psykologisk utredning som underlag för beslut om särskilt stöd. Bereder ärendet. • Skriver utlåtande om ev. behov av skolgångsbiträde och/eller andra särskilda undervisningsarrangemang
ELEVVÅRDSTJÄNSTER	<ul style="list-style-type: none"> • Skolkurator, Skolhälsovård m.m. • Läkarutlåtande vid behov • Skolteamet deltar i planering av elevvårdstjänster och habiliterande stödåtgärder
DIREKTÖR FÖR BILDNINGSVÄSENDET	<ul style="list-style-type: none"> • Fattar beslut om särskilt stöd • Beviljar extra resurser för skolgångsbiträde, särskilda undervisningsarrangemang, habiliterande stödåtgärder

Inför beslut om särskilt stöd (specialundervisningsbeslut) görs alltid en pedagogisk utredning. Särskilt stöd övervägs först efter att intensifierat stöd har prövats. En elev skall i regel inte överföras till särskilt stöd under årskurs 1-2. I särskilda fall kan överföring bli aktuell utan prövat intensifierat stöd.

Den pedagogiska utredningen görs enligt given modell. Klassläraren/klassföreståndaren koordinerar i samråd med berörda lärare och skolans elevvårdsgrupp att en pedagogisk utredning görs. Utredningen skall kompletteras med en specialpedagogisk utredning av elevens läs- och skrivförmåga samt en psykologisk utredning och/eller utlåtande av skolläkaren eller annan specialläkare.

Kontakten till hemmet och samarbetet med vårdnadshavarna är ytterst viktigt. För tips om hur man tar upp svåra saker med föräldrar, se elevvårdens hemsidor på www.nykarleby.fi => barn&utbildning => elevvård => när oro väcks.

Vårdnadshavarna och eleven ska höras inför beslut om särskilt stöd. Vårdnadshavarna ges möjlighet att ta del av den pedagogiska utredningen samt vilka stödåtgärder som planeras (bilaga 19 i läroplanen). Vårdnadshavaren har möjlighet att anmäla avvikande åsikt, men det är utbildningsanordnaren som bedömer behovet av särskilt stöd. Rektorn sänder den pedagogiska utredningen till direktören för Bildningsväsendet som begär in behövliga utlåtanden av skolpsykolog och/eller läkare. Skolpsykologen bereder ärendet och direktören för Bildningsväsendet fattar beslut om särskilt stöd för eleven. I specialundervisningsbeslutet antecknas hur det särskilda stödet kommer att ordnas samt ifall eleven ges undervisning i specialklass eller integreras i närskolan. I beslutet antecknas även behov av extra stödresurser som skolgångsbiträde, individuella undervisningsarrangemang, skolskjuts m.m.

I Nykarleby ges specialundervisning i grupp på följande skolor:

Raketen i Skogsparkens skola för årskurserna 1-2

Satelliten i Normens skola för årskurserna 3-6

Residensklassen i Carleborgsskolan för årskurserna 7-9

Munsala specialklass för årskurserna 1-9

Specialläraren ansvarar för uppgörande av elevens individuella plan (IP). Planen görs i samråd med vårdnadshavarna och klassläraren/klassföreståndaren/ ämneslärarna. Modell för IP-plan finns på elevvårdens egen server eller på elevvårdens hemsidor (www.nykarleby.fi => barn&utbildning => elevvård => viktiga blanketter).

För de elever som får särskilt stöd och är integrerade i sin närskola bör stor vikt sättas vid planering av stödåtgärder. Ett nära samarbete med specialläraren kring specialundervisning på deltid, flexibel gruppindelning och kompanjonlärarskap är viktigt. Ett flitigt användande av olika pedagogiska och specialpedagogiska hjälpmedel rekommenderas. Tillgång till skolgångsbiträde kan underlätta arbetet.

Som bilaga till IP-planen kan fogas *Checklista för koncentrations- och uppmärksam-hetssvårigheter* (ett hjälpmedel för att strukturera stödåtgärder för elever med koncentrations- och uppmärksamhetsvårigheter) och/eller *Träning av sociala färdigheter* (ett hjälpmedel för planering av stödåtgärder vid beteendessvårigheter). Modell för båda blanketterna finns som bilaga, på elevvårdens egen server och på elevvårdens hemsidor (www.nykarleby.fi => barn&utbildning => elevvård => viktiga blanketter).

Skolpsykolog och/eller skolkurator konsulteras vid behov.

Beslutet om särskilt stöd utvärderas genom en ny pedagogisk utredning inför årskurs 3 och 7. Rektorn ansvarar för att utvärdering sker. Utvärderingen görs i samband med att IP-planen utvärderas i slutet av läsåret och beslut om fortsatt särskilt stöd eller övergång till annan stödform fattas av direktören för Bildningsväsendet på basen av den pedagogiska utredningen.

Exempel på stödåtgärder inom det särskilda stödet:

